

Terry Brooks

De maatstaf van de magie

1

De voddenraper neuriede een toonloos deuntje terwijl hij na een regenstorm door de kale, verlaten woestenij liep. In de lucht hingen nog altijd donkere wolken en de aarde was zompig en glibberig van het regenwater, maar niets van dat al hinderde hem. Anderen hielden misschien meer van de zon en blauwe luchten, en voelden liever harde, droge aarde onder hun voeten, koesterden zich wellicht in de zonneschijn en warmte. Maar het leven was geschapen in de donkere en vochtige moederschoot, en de voddenraper putte veel troost uit de wetenschap dat de voortplanting een instinctieve aangelegenheid was, en was niet gediend van dergelijke geschenken van de natuur.

Hij zag er vreemd uit, was een onsmakelijke, bijna komische figuur. Hij was lang en welhaast prikkebeenmager, en hij liep als een watervogel op lange poten. Hij was gekleed in donkere kleren die hun beste tijd gehad hadden en hij had de neiging om feilloos op te gaan in het overwegend kleurloze landschap dat hij bereisde. Zijn vodden en stukken stof droeg hij in een gerafelde patchwork tas over één schouder. Het leek bij elke stap wel of de tas compleet uit elkaar zou vallen. Een paar versleten, leren laarzen, die hij een paar jaar eerder van een dode man had geroofd maar die het dapper volhielden, maakten het ensemble compleet.

In alle opzichten maakte de voddenraper een onschuldige indruk. In alle opzichten leek hij een gemakkelijke prooi in een wereld waar rovers het voor het zeggen hadden over de laatst overgeblevenen van de gedecimeerde bevolking. Hij wist hoe hij overkwam op de wezens die altijd op jacht waren, wat ze dachten wanneer ze hem aan zagen komen.

Maar dat maakte niet uit. Hij had het lang weten te overleven door zich gedeisd te houden en problemen uit de weg te gaan. Mensen als hij vielen niet op. Het was de kunst om vooral geen aandacht op jezelf te vestigen.

Dus deed hij zijn uiterste best om slechts een arme zwerver te lijken die met rust gelaten wilde worden, maar in deze wereld kreeg je niet altijd wat je wilde. Op datzelfde moment werd hij door vreemde ogen gadeslagen. Hij voelde dat ze er waren, verscheidene blikken op verschillende plaatsen. De dieren – de wezens die door gif en chemicaliën waren gemuteerd – hadden hun blik al afgewend. Hun instinct was scherper, fijngevoeliger, en ze merkten het als er iets niet klopte. Als ze de keus hadden, hielden ze zich liever gedeisd.

Maar de ogen van de menselijke roofvijanden bleven op hem gericht, met de minder oplettende blik die hem niet naar waarde kon schatten. Twee mannen hielden hem op dat moment in de gaten en overlegden of ze hem al dan niet zouden aanspreken. Natuurlijk zou hij proberen ze uit de weg te gaan. Hij zou zijn best doen om de schijn te wekken dat hij al die moeite niet waard was. Maar nogmaals, je kreeg niet altijd wat je wilde.

Het had geregend en hij ademde de koele, vochtige lucht in, zoog de smaak ervan met zijn tong op, van de windstilte en ziekte na afloop van de plotselinge, roffelende storm, van de stank van ruwe aarde en verval, en dat alles was hem wonderlijk welkom. Soms, als hij alleen was, beeldde hij zich in dat hij als enige op de wereld was overgebleven. Dan deed hij alsof die zijn privédoorn was, zijn speciale plek, en stelde hij zich voor dat alles van hem was.

Dan kon hij doen alsof hij zich nergens meer zorgde om hoefde te maken.

Zijn geneurie stierf weg en hij zette een liedje in.

Voddenraper, voddenraper, wat is je plan
Als de jagers jagen en jij bent hun vangst
Voddenraper, voddenraper, hou je gedeisd
Trek niet de aandacht, en vervolg dan je reis.

Hij neuriede nog een paar regels en vroeg zich af of hij de rovers al voorbij was. Hij bedacht dat het bijna tijd was om te pauzeren en wat te eten en te drinken. Maar dat zou moeten wachten. Hij zuchtte, trok zijn magere, scherpe gelaatstrekken in een strak glimlachje waardoor zijn kaakspieren als koorden opzwellen.

Voddenraper, voddenraper, je bent heel alleen.

De jagers die jagen voorzien het op je been.

Voddenraper, voddenraper, loop nou maar door.

Als je het uitzit, gaan ze er vast gauw vandoor.

Hij stak een grasveld over, een stroompje met modderig water, een rotsachtige vlakte waar paarse bloemetjes bloeiden en een verdord bos waarin een handvol populieren ver van elkaar stonden, alsof ze van elkaar vervreemd waren. Verderop zag hij beweging bij een ruwe rotsmassa aan de voet van de uitlopers van de volgende bergketen, die hoog, woest en alomtegenwoordig was. Hij zag de beweging wel maar negeerde die. Degenen die hem in de gaten hadden gehouden waren er nog steeds en werden ongeduldig. Hij moest om hun schuilplaats heen en hoopte dat ze elders hun kans roken en werden afgeleid. Maar er was niemand anders te zien dan hijzelf en hij was bang dat ze enkel omdat ze zich verveelden achter hem aan zouden komen.

Steels vervolgde hij zijn weg, nog altijd zachtjes neuriënd.

Het daglicht lekte weg toen de wolken zich opnieuw samenpakten. Hij bedacht dat het misschien weer ging regenen. Hij keek naar alle vier de windstreken in de lucht, zag de bewegingen van de wolken en hun voortsnellende schaduwen op de grond. Ja, er zat absoluut meer regen aan te komen. Hij moest gauw een plek zien te vinden waar hij kon schuilen.

Hij beende tussen de rotsen door de heuvel op, maakte lange passen met zijn magere benen, zigzagde zo nu en dan, zocht naar het beste pad ertussendoor. Hij bewoog zich van de spieders af, deed alsof hij hen niet opmerkte, alsof hij zich niet van hen bewust was, waarna zij hem op hun beurt ongemoeid zouden laten.

Maar plotseling werden zijn ergste angsten bewaarheid en doken ze op.

Ze kwamen van achter de rotsen tevoorschijn, twee ruige, behaarde, haveloze kerels, met messen en knuppels. De een was aan één oog blind en de ander liep ernstig mank. Ze hadden het zwaar te verduren gehad, bedacht de voddenraper, ze hadden niet veel barmhartigheid ondervonden en zouden daar zelf dus ook niet toe geneigd zijn. Hij bleef staan en wachtte ze geduldig op, wist dat vluchten geen zin had.

‘Jij,’ zei Eenoog, terwijl hij met zijn mes naar hem wees. ‘Wat zit er in die tas van je?’

De voddenraper haalde zijn schouders op. ‘Vodden. Ik verzamel ze en verruil ze voor eten en drinken. Dat is m’n werk.’

‘Dat is vast niet alles,’ zei de tweede man, de grootste van de twee. ‘Laat zien.’

De voddenraper aarzelde en gooide daarna alles op de grond, zijn hele verzameling felgekleurde sjaals en stukken kleding, een aantal complete shirts en jassen, twee hoeden, een paar laarzen. Alles wat hij onderweg had weten te vinden en niet aan trollen of iets anders had verkocht.

‘Larie!’ sneerde Eenoog, en hij prikte met zijn mes in de voddenraper. ‘Doe maar eens beter je best! We willen iets wat de moeite waard is!’

‘Heb je geld?’ zei de ander dwingend.

Nee dus, dacht de voddenraper. Niemand had nog geld en als ze dat al hadden, was het waardeloos. Goud of zilver, misschien. Of een goed wapen, vooral zo’n automatisch exemplaar uit de Grote Oorlogen, daar had je wat aan, daar kon je pas mee ruilen. Maar muntstukken? Die had niemand meer.

‘Nee,’ zei hij en hij deed een stap achteruit. ‘Mag ik m’n vodden weer opbergen?’

Eenoog stapte naar voren, trapte met de hak van zijn laars op de kleurige kleding en wreef de boel in de vuiligheid. ‘Zo denk ik over je vodden. En let nou maar eens op wat we met jou doen!’

De voddenraper deed nog een stap achteruit. ‘Alsjeblieft, ik kan jul-

lie niks geven, want ik heb niks. Ik wil gewoon verder. Voor jullie ben ik niks waard. Echt niet.'

'Veel waard ben je niet, dat is een ding dat zeker is,' zei de mankepoot. 'Maar dat betekent niet dat je gratis door mag. Dit is ons territorium en niemand komt hier zonder te dokken langs!'

De beide mannen kwamen weer op hem af, stap voor stap, terwijl ze iets uit elkaar gingen om de voddenraper in te sluiten, te voorkomen dat hij om ze heen kon. Alsof dat ook maar enigszins mogelijk was, dacht de voddenraper, je hoefde zijn leeftijd en conditie maar in ogen-schouw te nemen, en het feit dat hij bepaald niet atletisch was. Zag hij er soms uit alsof hij een poging zou wagen zich langs hen te storten? Zag hij er soms uit alsof hij sowieso iets kon uitrichten?

'Volgens mij is dat geen goed idee,' zei hij plotseling terwijl hij geen krimp meer gaf. 'Jullie begrijpen misschien niet helemaal waar je mee bezig bent.'

De rovers bleven staan en staarden hem aan. 'Is het volgens jou geen goed idee?' zei de mankepoot. 'Hoor ik dat goed, scharminkel van een ouwe rat dat je bent?'

De voddenraper schudde zijn hoofd. 'Hier draait het nou altijd op uit. Ik snap er niks van. Ik wil jullie wat vragen. Hebben jullie ooit gehoord van een man met een zwarte staf?'

De twee wisselden een snelle blik. 'Wie is dat?' vroeg Eenoog. 'Waarom zouden we hem moeten kennen?'

De voddenraper zuchtte. 'Dat weet ik niet. Waarschijnlijk niet. Maar hij zou echte geldstukken bij zich hebben, als je hem tenminste kunt vinden. Maar dat kunnen jullie niet, hè?'

'Nee, zo iemand kennen we niet,' sneerde Eenoog. Hij keek naar zijn metgezel. 'Kom op, kijken wat-ie verstoopt.'

Ze kwamen met getrokken mes op de voddenraper af, terwijl ze hun knuppel achter hun riem stopten. Ze liepen enigszins voorovergebogen, erop voorbereid om welke verdedigingszet die de vogelverschrikker ook in petto had vóór te zijn, en staken het lemmet naar hem uit. De voddenraper verzette geen stap, trok zich niet langer terug, zag er niet langer uit alsof hij van plan was te vluchten. Sterker nog, hij leek wel een

heel andere man te zijn geworden. Het was een subtiele verandering en moeilijk aan te wijzen, maar het was overduidelijk dat er iets aan hem veranderd was. Het zat 'm vooral in de ogen, de felle en ontegenzeggelijke waanzinnige schittering erin. Maar het was ook aan zijn houding te merken. Eerst had hij een angstig slachtoffer geleden die wist dat hij tegen dit soort mannen geen enkele kans maakte. Nu straalde hij uit dat hij de zaken in de hand had, ook al leek het alsof hij daar niet toe in staat was, en dat stond zijn twee aanvallers helemaal niet aan.

Maar daar lieten ze zich natuurlijk niet door weerhouden. Dit soort mannen liet zich nooit tegenhouden door iets wat ze niet konden snappen, alleen door iets wat groter en sterker was dan zij, en beter bewapend. De voddenraper was geen van alle. Hij was slechts een ongelukkige dwaas, die zich voordeed als iets wat hij niet was om in een wanhopige poging het vege lijf te redden.

Eenoog sloeg als eerste toe, laag en snel viel hij met zijn mes uit naar de buik van de voddenraper. De tweede man was slechts een stap achter hem en haalde met een wilde beweging uit naar de ontblote hals van zijn slachtoffer. Geen van beide klappen trof doel. De voddenraper leek zich niet te hebben bewogen, maar plotseling had hij beide polsen in zijn greep, met zijn knokige vingers omklemde hij vlees en botten en hij kneep net zolang totdat zijn aanvallers het uitschreeuwen van de pijn, hun wapens lieten vallen en zich in shock op hun knieën lieten zakken terwijl ze worstelden om vrij te komen. De voddenraper was niet van plan hen los te laten. Ze kreunden en wrongen zich in allerlei bochten, terwijl hij ze alleen maar vasthield en hun gepijnigde gezichtsuitdrukking bestudeerde.

‘Jullie moeten niet van alles over mensen veronderstellen,’ zei hij schoolmeesterachtig tegen hen. Hij boog zich zo ver naar voren dat ze de felrode gloed in zijn ogen konden zien, een vonk bloeddorst en woede. ‘Dat moeten jullie niet doen.’

Hij verstevigde zijn greep om de polsen van de mannen en er steeg rook tussen zijn vingers op. Nu huilden en gilden de mannen terwijl hun gevangen pols en hand zwart blakerden en van binnenuit verbrandden.

Daarop liet de voddenraper hen los. Ze vielen als wanhopige, tril-lende en grienende hoopjes op de grond, terwijl ze hun gewonde arm omklemden. ‘En nou hebben jullie ook nog zo’n prachtige dag bedor-ven,’ zei hij berispelend. ‘Het enige wat ik wilde was met rust gelaten worden en ervan genieten, en nou dit. Jullie zijn het ergste soort var-kens dat er is, en varkens horen geroosterd en opgevreten te worden!’

Daarop krijsten ze het opnieuw uit en probeerden weg te krabbe-len, maar de voddenraper was ze te snel af en kreeg ze weer te pakken, greep hun hoofd en hield dat stevig vast. Rook steeg tussen zijn vin-gers op en de mannen schokten en kronkelden in zijn greep.

‘Hoe voelt dat?’ wilde de voddenraper weten. ‘Weten jullie wat er nu met jullie gebeurt? Ik ben jullie hersenen aan het koken, voor het geval je dat niet in de gaten hebt. Voelt niet echt lekker, hè?’

Het was een retorische vraag, wat maar goed was ook want geen van beide mannen kon daar zinnig op reageren. Het enige wat ze konden was in de greep blijven van de moordende vingers van de voddenraper tot hun hersenen in smurrie waren veranderd en ze dood waren.

De voddenraper liet ze vallen. Hij dacht erover om ze op te eten, maar dat vond hij een onsmakelijk idee. Het was gespuis en hij at geen gespuis. Dus trok hij al hun kleren uit, haalde er kleine voorwerpen voor zijn verzameling uit, een stukje stof van iedere man dat hem eraan zou herinneren wie ze waren geweest, en liet de lijken liggen voor de roofdieren waarvan hij wist dat die minder kieskeurig waren. Hij raapte zijn besmeurde, vertrapte vodden van de grond, veegde ze zo goed mogelijk af en stopte ze weer in zijn ransel. Toen alles weer was opgeruimd, wierp hij een laatste blik op de dode kerels en ging weer op pad.

Dode botten hier achtergelaten.

Nog een dag en niemand heeft ze meer in de gaten.

Voddenraper, voddenraper, je weet het maar nooit

Vodden worden overal neergegooid.

Hij zong zachtjes, herhaalde het lied een paar keer om er de nadruk op te leggen, speelde met de woorden en zweeg toen. Het was een interessant verzetje geweest, maar hij had er helemaal niets aan gehad. Hij had gehoopt dat de twee schepsels informatie hadden over de man met de zwarte staf, maar daarin hadden ze hem teleurgesteld. Dus moest hij zonder bruikbare informatie verder zoeken. Het enige waarop hij kon vertrouwen was wat hij voelde, en daar zou hij het voorlopig mee moeten doen.

De man die hij zocht was in de buurt, waarschijnlijk in die bergen verderop. Uiteindelijk zou hij hem wel vinden.

Uiteindelijk.

De voddenraper veroorloofde zich een glimlachje. Hij had geen haast. Hij alle tijd van de wereld.

Voor een demon deed tijd er niet echt toe.

2

Toen ze de explosie hoorde die het gestage gekletter van de regen verscheurde, wist Prue Liss onmiddellijk wat er was gebeurd. Deladion Inch, haar redder en beschermer, had precies datgene gedaan waar ze zo bang voor was geweest toen hij haar vooruit stuurde: hij had zich opgeofferd zodat zij zich in veiligheid kon brengen. Ze had het in zijn ogen gezien en in zijn stem gehoord toen hij tegen haar had gezegd dat hij haar zo snel mogelijk zou inhalen. Hij was te zwaargewond om haar bij te kunnen houden, een veilig onderkomen was nog altijd te ver weg en ze hadden er geen hoop op dat hij dat zou halen. Hij had wel geweten hoe de zaken ervoor stonden, had het onvermijdelijke geaccepteerd en zijn leven voor haar gegeven.

Ze stond vlak buiten de afgesloten deur die naar de ingang van zijn bolwerk leidde toen het einde daar was. Ze sloot even haar ogen, luisterde naar de weergalmende, wegstervende ontploffing. Ze vroeg zich af hoeveel trollen hij met zich had meegesleurd, of hij er nog voldoening aan had beleefd.

Ze vroeg zich af of ze het wel waard was.

Ze was tenslotte nog maar een meisje. Hij had haar amper gekend. Hij had haar van Taureq Siq en zijn trollen gered om Sider Ament een plezier te doen, en welke belofte hij ook had gedaan, daar hoorde vast en zeker niet bij dat hij bij die deal het leven zou laten. Hij had er spontaan voor gekozen, wat bewees hoe serieus hij zijn belofte nam en wat voor soort man hij was.

Ze wreef in haar ogen, veegde de tranen weg en probeerde het slot van de deur open te maken. Als ze nu niet ontsnapte, zou hij zich voor

niets hebben opgeofferd. Dat mocht ze niet laten gebeuren. Ze richtte zich op wat ze moest doen en duwde al het andere naar de achtergrond. De sloten waren precies waar hij had gezegd dat ze zouden zijn, verstopt in de spleten van de bakstenen. Ze trok aan de hendels tot ze de sloten hoorde openklikken en drukte daarna de grote, ijzeren kruk omlaag. De deur zwaaide met piepende scharnieren open en ze stapte uit de regen naar binnen en keek om zich heen. De zonneceltoortsen waar Inch het over had gehad stonden rechtop op een plank; ze griste er twee weg, deed er een aan en stak de andere achter haar riem.

Toen trok ze de zware deur dicht en deed die achter zich op slot.

Daarna bleef ze er nog even naar staan staren, zich afvragend of hij de rest van de Drouj tegen zou kunnen houden. Ze keek om zich heen of er nog iets anders was waarmee ze hen zou kunnen tegenhouden, maar zo te zien had ze alles gedaan wat ze kon doen. Het was beter dan ze had verwacht en het bood haar de kans die ze nodig had.

Haar plan was simpel. Inch had haar gezegd dat ze zich door de gangen en vertrekken van het complex een weg naar achteren moest zoeken. Daar zou ze hoger op de helling uitkomen, vanwaar ze kon zien of iemand haar volgde. Hij had in het zand een plattegrond getekend zodat ze de weg zou weten, en herkenningstekens aangegeven om haar op het juiste spoor te houden. Door het hele complex heen waren er deuren, zware barrières met sloten. Als extra voorzorgsmaatregel kon ze die afsluiten. Dan kon niets meer achter haar aan komen. Dan zou ze veilig zijn. Hij had haar aangeraden minstens een dag of twee in het bolwerk te blijven voordat ze weer op pad ging. Op die manier was het waarschijnlijker dat de trollen het moe werden om te wachten tot ze weer tevoorschijn zou komen en dat ze het zouden opgeven. En dan was de kans des te groter dat ze langs hen heen kon glijpen en haar weg naar huis terugvond.

Huis. Hoe lang was ze nu al van huis? Twee weken, drie, langer nog? Ze was alle besef van tijd kwijt. Ze dacht even aan Pan, vroeg zich af waar hij was en hoe hij het zonder haar zou redden. Hij zou natuurlijk doodongerust zijn. Maar misschien had Sider hem verteld dat Deladion Inch had beloofd haar te helpen, zodat hij zou weten dat ze niet he-

lemaal in de steek werd gelaten. Ze hoopte alleen maar dat hij niet zo stom was om zelf achter haar aan te gaan. Het lot dat Deladion Inch had getroffen, was het bewijs van hoe gevaarlijk zo'n onderneming kon zijn.

Ze vroeg zich ook af of iemand had ontdekt dat de verraderlijke Arik Siq vuil spel speelde. Hij had ze allemaal vanaf het begin voor de gek gehouden, zelfs Sider, maar het geluk kon niet eeuwig met hem zijn. Ze kon wel aannemen dat hij inmiddels was ontdekt en dat er met hem was afgerekend. Maar als hij was ontsnapt, zou het dal in gevaar zijn. Hij zou de Drouj de passen in leiden en het dal zou door de trollen onder de voet gelopen worden, erop gebrand om hen alles af te nemen en ze uit te roeien of weg te jagen. Hoe konden ze dat in hemelsnaam voorkomen, zelfs met de hulp van Sider Ament?

Ze stond daar nog steeds over na te denken toen ze aan de andere kant van de deur stemmen hoorde, diepe keelklanken in de stilte. Trollen. Een aantal van haar Drouj-achtervolgers leefde nog. Ze hoopte maar dat Grosha er niet bij zat, maar wat maakte het eigenlijk uit wie ze waren? Ze schakelde de zonneceltoorts uit en bleef roerloos in het donker staan luisteren. De trollen bleven heel lang buiten staan, morrelden aan de deurkruk, duwden tegen de deur, praatten onder elkaar. Ze bleef wachten, niet wetend wat ze moest doen.

Uiteindelijk vertrokken de trollen en alle geluiden stierven weg.

Daarna bleef ze nog een hele tijd staan waar ze was, wachtend of ze terug zouden komen. Maar ten slotte besepte ze dat ze niet meteen zouden terugkomen en ze besloot dieper het complex in te gaan. Ze deed haar toorts weer aan, ging op weg door de schemerige gangen, volgde de aanwijzingen van Deladion Inch om zijn privévertrekken te kunnen bereiken waar ze, zo was haar verteld, iets te eten en een slaapplek zou vinden.

Het duurde eeuwen voor ze er was. Althans, zo leek het. Een deel van het probleem zat 'm in de markeringen; ze moest een reeks rode, geschilderde pijlen volgen. Overal waren pijlen geschilderd, soms overlaptten ze elkaar en soms waren ze er een hele tijd niet. Daardoor moest ze herhaaldelijk op haar schreden terugkeren om weer op het

goede pad terecht te komen. Ze nam het Inch niet kwalijk; tenslotte had hij er waarschijnlijk geen moment rekening mee gehouden dat iemand de weg zonder hem zou moeten vinden. Het was vast niet in hem opgekomen om de bewegwijzering te verbeteren of een duidelijker plattegrond te ontwerpen.

Ze was moe toen ze op haar eindbestemming aankwam, in de keuken, waar hij zijn voedselvoorraden, koelruimtes, servies en potten en pannen bewaarde. Ze maakte wat te eten klaar en ging aan de tafel zitten die hij zelf vele malen had gebruikt. Ze dacht lange tijd over hem na, stelde zich voor hoe zijn leven eruit moest hebben gezien, werd opnieuw verdrietig omdat daar door haar doen een eind aan was gekomen. Ze had hem graag gemogen en wenste nu dat ze de kans had gekregen om hem beter te leren kennen. Maar in hun wereld waren daartoe niet veel mogelijkheden en meestal moest je genoegen nemen met wat je kreeg en daar dankbaar voor zijn.

Toen ze klaar was met eten liep ze een paar trappen op naar een uitkijkpost en kroop over de rand om de duisternis af te zoeken. Heel in de verte, misschien op een mijl afstand, maar pal voor de ingang van de ruïnes waar ze doorheen was gevlucht om naar het fort te komen, brandde in het donker een gestaag en helder vuur. De trollen waren dus toch niet vertrokken, hadden zich alleen voor de nacht tot op korte afstand teruggetrokken. Waarschijnlijk zouden ze de volgende ochtend weer komen kijken. Ze wenste dat ze wist wat haar kansen waren, maar ze had er geen idee van. Beter dan daarstraks, maar het was nog altijd te onzeker.

Toen herinnerde ze zich het automatische wapen dat Inch haar had gegeven en dat nog steeds in haar jaszak zat. Ze haalde het tevoorschijn. Het was een stomp, zwart moordwapen met een korte loop, waarmee je metalen projectielen moest afschieten zoals tijdens de Grote Oorlogen. Op de loop stond in kleine reliëfletters FLANGE 350. Inch had het een automaat genoemd. Twaalf kogels. Je hoefde alleen maar de trekker over te halen en dan kon hij één kogel of alles tegelijk afvuren. Ze bestudeerde het aarzelend. Ze had nog nooit zo'n soort wapen gezien, er nooit een vastgehouden en er zeker nog nooit mee

geschoten. Ze nam aan dat ze het als het moest kon gebruiken, maar ze hoopte eigenlijk dat het nooit zover zou komen. Ze had liever pijn en boog, als ze die tenminste kon vinden. Het metalen wapen voelde onprettig aan, alsof het voor haar net zo gevaarlijk was als voor degene die ze zou neerschieten.

Ze voelde zich zeker niet veiliger in de wetenschap dat ze het had. Ze stopte het weer in haar zak en liep de trap af om te gaan slapen.

Toen ze wakker werd, had ze zware ogen en was gedesoriënteerd; ze hield aan haar slaap vooral een gevoel over dat er iets niet klopte. Even wist ze niet waar ze was. Ze ging rechtop zitten en tuurde in een duisternis die werd verdreven door grijs licht dat door een ventilatiegat hoog in de muur achter haar naar binnen sijpelde. Toen wist ze weer waar ze was, in het fort van Deladion Inch, verborgen voor de rest van de wereld, afgesloten voor de Drouj.

Ze stond op, gaapte en strekte haar armen boven haar hoofd uit. Ze had weliswaar geslapen, maar ze was niet echt uitgerust. Ze deed de toorts aan, keek vluchtig de ruimte rond en liep toen de trappen op naar de uitkijkpost.

Ze ging nu een stuk behoedzamer naar buiten dan de avond tevoren, hurkte neer zodat ze van onderaf niet te zien was. De zon stond hoog aan de hemel; het moest tegen de middag lopen. Ze glipte de deur door en kroop op handen en knieën naar de rand van de uitkijkpost, terwijl ze achter de borstwering bleef voor het geval iemand of iets omhoog zou kijken. Ze vond een sleuf in de stenen blokken, gluurde naar buiten en zocht het landschap af.

Ze zag niemand.

Maar ze bleef kijken, veranderde van positie, liep naar een van de zijmuren. Ze tuurde over de rand en nu zag ze dat een trol zich over de rotsen een weg zocht naar boven en tegelijk de muren van de burcht afspeurde.

Ze joegen nog steeds op haar.

Ze liet zich langs de muur omlaag zakken, ging er met haar rug tegenaan zitten en staarde naar de in mist gehulde pieken van de bergen

in de verte. Als Grosha nog leefde, zou hij het niet opgeven. Dat wist ze heel zeker. Hij zou naar haar blijven zoeken en uiteindelijk zou hij een weg naar binnen weten te vinden. Ze moest hier weg zijn voordat het zover was. Ze moest heel ver weg zijn en spoorloos verdwijnen.

Ze kroop weer langs de uitkijkpost en door de deur naar de trap. Ze kwam langs ruimtes met oude meubels en grote, gehavende en kapotte kartonnen dozen die tegen de muur waren opgestapeld. De vloer van die ruimtes lag bezaaid met stukken metaal en andere materialen die ze niet kende en die klaarblijkelijk nooit door Inch waren gebruikt. In één kamer stonden merkwaaardige zwarte dozen met kapotte glazen schermen en verspreid over de grond lagen talloze zilveren schijfjes, en weer andere reusachtige ruimtes stonden vol bedden die haar deden denken aan een ziekenafdeling, maar de matrassen waren gescheurd, besmeurd en kapot. Resten van de oude wereld, ooit nuttig, nu achtergelaten en vergeten, en voor haar een raadsel. Ze wierp er een vluchtige blik op, liet ze voor wat ze waren en haastte zich verder.

In de keuken pakte ze voor drie dagen eten en drinken in, bond haar voorraden op haar rug en ging op weg.

Ze was net bij de gang aanbeland die haar dieper de berg in zou leiden, toen ze de grote kast met de op een kier staande deuren zag en een glimp opving van de wapens.

Ze bleef staan, was even in tweestrijd, en toen liep ze ernaartoe en zette de deuren wijd open. Er lagen allerlei soorten vuurwapens uit de oude wereld, explosieven zoals Deladion Inch bij zich had gehad, messen, zwaarden en pijlen en bogen. Ze moest onwillekeurig glimlachen toen ze pijlen en een boog pakte, en ook nog een lang mes aan haar verzameling toevoegde.

Ze liet bijna de Flange 350 achter, maar op het laatste moment bedacht ze zich en stak hem in haar zak.

In de gangen waar ze doorheen kwam was het licht op z'n zachtst gezegd spaarzaam, waardoor het overdag niet gemakkelijker was om de markeringen te zien dan 's nachts. Maar ze hield vol, nam alle tijd en als er geen ventilatiegaten waren waar licht doorheen kon schijnen, gebruikte ze de toorts. Omdat de achterkant van het bouwwerk

hoger lag, moest ze trappen op lopen en zolang ze omhoogging, wist ze zeker dat ze de goede kant op ging. Dit was heel iets anders dan wanneer je over open terrein trok, waar je de lucht en de zon kon zien, en kon zien of de weg voor je begaanbaar was. Maar haar richtingsgevoel was goed genoeg om zonder die aanwijzingen haar weg te kunnen vinden.

Toch verdwaalde ze vaker dan haar lief was en moest ze steeds een stuk teruglopen. Het was benauwend dat ze zo zat ingesloten, begraven onder tonnen rots en afgesloten van het licht. Ze dacht eraan dat de mensen voor de Grote Oorlogen zo hadden geleefd en vroeg zich af hoe ze dat hadden volgehouden. Stel dat zij toen had geleefd, hoe zou zij dat dan hebben gered? Ze vermoedde dat ze in dat geval net zo geleefd zou hebben, ook al zou dat hier en daar verschillen. Ze kon zich geen ander leven voorstellen.

Op een bepaald moment ging ze zitten om uit te rusten; het complex was veel groter dan ze had gedacht en omdat ze steeds weer terug moest lopen, raakte ze uitgeput. Als Pan hier was geweest, zou het niet zo moeilijk zijn. Pan kon veel beter tekens interpreteren en sporen lezen dan zij. Als hij er was geweest, had ze nu al buiten gestaan. Weer in het licht. In de frisse lucht.

De gedachte dat hij er niet was maakte haar somber, dus stond ze weer op en vervolgde haar weg.

Het kostte haar ruim een uur, maar uiteindelijk kwam ze bij een buitenmuur en een paar enorme stalen deuren. Licht sijpelde door de kieren en aan hun omvang, vorm en de reusachtige ijzeren afsluitbomen te zien, was het duidelijk waar ze voor waren. Ze bestudeerde ze even en besloot dat het te riskant was om zo iets groots open en daarna weer dicht te doen.

Ze liep vlak langs de muur, op zoek naar een kleinere uitgang. Vijftien meter en verschillende opslagruimtes verder vond ze er een, stevig afgesloten met een val- en sluitgrendel. Ze bleef bij de deur staan luis-teren, maar hoorde niets. Voorzichtig tilde ze de valgrendel op, schoof die opzij en opende de deur op een kier.

Het was een heilige dag, maar het zicht was goed en ze kon zien dat

honderden meters verderop de uitlopers oprezen naar de bergen in de verte. Ze opende de deur nog wat meer, keek naar links en naar rechts en zag niets bijzonders. Het zou in orde moeten zijn, dacht ze. De Drouj waren nog aan de voorkant. Ze kon wegglijpen voordat ze het in de gaten hadden.

Ze trok de deur helemaal open en stapte naar buiten... pal voor een trol die om de hoek van de buitenmuur kwam aansjokken.

Ze bleef stokstijf staan, verbijsterd door zo veel pech. Hoe groot was de kans dat er uitgerekend op dat moment een trol zou opduiken? Hij bewoog zich zo'n twintig meter bij haar vandaan langs de muur, was de grond aan het onderzoeken, keek zo nu en dan omhoog naar de heuvels, klaarblijkelijk in de overtuiging dat ze al ontsnapt was. Vreemd genoeg had hij haar niet opgemerkt.

Ze trok zich langzaam en voorzichtig terug naar de deuropening, stapje voor stapje, terwijl ze haar ogen op de trol gericht hield.

Toen gleed ze met haar voet uit over een losliggende steen en kreeg de trol haar met zijn donkere blik in het oog.

Ze had slechts een ogenblik om weer naar binnen te vluchten, de trol kwam zo snel op haar af dat ze niets anders kon. Hij droeg een strijdknops met scherpe punten, een moordwapen waartegen ze niets kon uitrichten. Ze was snel, maar te klein om dit schepsel in haar een-tje het hoofd te kunnen bieden. De boog en de pijlen hingen over haar schouder en ze had geen tijd om die los te maken. Ze had het lange mes in de aanslag, maar dacht niet dat dat veel uit zou halen. Ze zou moeten vluchten, maar ze kon alleen maar naar binnen snellen.

Binnen een paar tellen was ze weer bij de opening en ze haastte zich het gebouw weer in. Ze zette het op een lopen. Niet afgeschrikt door de duisternis kwam de trol zonder vaart te minderen achter haar aan. Hij was sneller dan ze had gedacht, dreunde steeds vlugger door de gangen. Ze zou zich moeten verstoppen of hem te slim af moeten zijn, maar ze wist de weg niet. Waar moest ze naartoe? Ze begon in paniek te raken, zocht in de schaduwen naar een uitweg, naar een vluchtroute. Maar er waren alleen andere gangen en afgesloten deuren en talloze meters stenen vloeren en muren.

Ik had binnen moeten blijven, dacht ze wanhopig. Ik had me ge-deisd moeten houden. Ik had moeten wachten.

De Drouj had haar bijna ingehaald toen ze zich de Flange 350 her-innerde. Ze rukte hem uit haar zak, maakte de veiligheidspal los zoals Deladion Inch haar had uitgelegd, draaide zich met een zwaai om toen de trol zich op haar wilde storten en schoot zo snel ze kon zes kogels af. Ze hoorde het geluid van de metalen projectielen die zich in haar aan-valler boorden en wierp zich opzij toen hij langs haar wankelde en halsoverkop de gang in tuimelde.

Ze kwam onmiddellijk weer overeind, zwaaide met haar wapen en zocht het donker af.

De Drouj lag languit en bewegingloos op de grond, bloed stroomde uit de wonden in zijn lijf. Ze keek snel een andere kant op, vocht de neiging om over te geven terug. Ze had nog nooit iemand gedood, be-sefte ze, alsof het een openbaring was. Alleen dieren om op te eten en ooit een wolf die haar wilde aanvallen. Ze kreeg er een akelig gevoel van. Ook al was het een Drouj die haar kwaad wilde doen. Evengoed. Ze keek achterom, moest en zou het zeker weten. Ze bleef een hele tijd naar hem kijken, maar hij verroerde zich niet.

Ze haalde diep adem om bij te komen en liet zich langs de muur omlaag zakken. Er ging een huivering door haar tengere lichaam en ze deed haar ogen dicht, probeerde te bedenken wat ze moest doen. Ze moest snel teruglopen en de deur weer op slot doen. Ze kon het er nu niet op wagen om nogmaals naar buiten te gaan. Ze was te bang, te onzeker. Ze zou wachten, wat ze trouwens meteen al had moeten doen. Als Pan hier zou zijn, zou hij dat ook vinden. Hij zou tegen haar zeggen dat dat het beste was.

Ze staaarde nog een laatste maal naar het lijk van de trol en merkte dat ze hilde.

De uren verstreken, de avondschemering viel in met een wirwar aan schaduwen, en mist kroop over de grond vanaf de hoogvlakten naar omlaag. Op de enorme uitgestrekte woestenij rondom het bouwwerk waren de trollen nog steeds druk op zoek naar een ingang, naar een

zwakke plek in de constructie van steen en staal. De voddenraper telde er vijf: grote, monsterlijke bruten met een huid van boomschors en gebochelde schouders. Hij had het niet erg op trollen. Ze waren allemaal hetzelfde, gebruikten hun omvang en kracht om anderen angst aan te jagen en als het moest te overweldigen. Een fatsoenlijk gesprek was met de trollen niet te voeren. Trollen dachten anders over schepsels zoals hijzelf was. Waarom zou je argumenteren met iemand die zo veel kleiner en zwakker was dan jij, vroegen ze zich af, terwijl je ze simpelweg als een ei kon vermorzelen?

Toen hij dichterbij hen kwam, werd z'n voddige, broodmagere lijf aan het zicht onttrokken door de gloed van het wegstervende zonlicht en was hij weinig meer dan een vaag beeld. De trollen hadden hem totaal niet in de gaten, ook al was hij al op een kwart mijl bij hen vandaan en liep hij over overwegend vlak en kaal terrein. Hij had geen zin in een confrontatie en wilde al bij hen wegllopen, naar het noorden, de duisternis tegemoet, maar toen bespeurde hij de magie.

Verbaasd bleef hij staan.

Waar kwam magie nou vandaan op een plek als deze? Zeker niet van die trollen. Van iemand anders dan? Zat er soms iemand in de gebouwen waar de trollen naar binnen probeerden te komen?

Hij overwoog even de mogelijkheid dat het om de man met de zwarte staf ging, maar kon niet geloven dat hij zo veel geluk had. Om te beginnen was de magie die hij bespeurde niet krachtig genoeg. En het soort magie klopte ook niet. De voddenraper kon de verschillende gradaties van magie analyseren; hij kon haar verschijningsvormen onderscheiden. Door de jaren heen was hij haar tijdens zijn reizen vaak genoeg tegengekomen en had de verschillen leren kennen. De magie die hij nu waarnam was niet die van een talisman, maar van een levend wezen met een eigen en aangeboren magie.

Toch leidde het een meestal tot het ander. De ene bron hier kon naar een bron ergens anders leiden en uiteindelijk naar degene op wie hij jacht maakte. Kleine stapjes, bracht hij zichzelf in herinnering. Kleine succesjes.

Hij zuchtte. Als hij erachteraan zou gaan, zou hij met de trollen ge-

confronteerd worden. Hij zou ernaartoe moeten lopen om te ontdekken waar ze zo driftig naar op zoek waren. Het idee stond hem niet bepaald aan, maar wat moest hij anders? Als de oorsprong van de magie die hij opving een verdwenen zwarte staf was, kon hij die kans niet zomaar laten lopen.

Hij bleef naar de trollen staan kijken terwijl hij nadacht. Op dat moment ving hij in zijn ooghoek een glimp op van schaduwen die zich als kwikzilver door de lucht verplaatsten, zo rafijn dat ze eerder doorzichtig waren. Hij schonk geen aandacht aan ze. Dat hoefde ook niet, hij wist wat ze waren. Hij wist ook dat het geen zin had om er rechtstreeks naar te kijken. Op die manier kon je ze niet zien. Je kon slechts een glimp van hun beweging opvangen.

Vreters.

Ooit waren ze voor degenen die magie konden gebruiken duidelijk waarneembaar geweest. Mensen en elfen en hun soortgenoten konden ze niet zien, niet als ze geen magie tot hun beschikking hadden. Maar demonen konden dat wel. En Ridders van het Woord ook. Maar met de vernietiging van de oude wereld was dat allemaal veranderd, en in de nasleep van de Grote Oorlogen waren vreters langzamerhand tot een etherische substantie geworden. Ze voedden zich nog steeds met menselijke emoties, vielen nog altijd degenen aan die verteerd werden door hun duistere instincten. Maar ze waren inmiddels zo vluchtig als de wind.

Maar waar het nu om ging was het feit dat er om te beginnen vreters waren. Als zij opdoken, dan was er magie in de buurt; ze werden aangehouden door de mogelijkheid dat ze zich ergens aan te goed konden doen. Wanneer er magie in het spel was, kwam de donkere emotie los waar vreters zo naar hunkerden. Ze werden ernaartoe getrokken, als vliegen naar de stront en als mensen naar het kwaad. Hij glimlachte. Hij kon zich toch zeker geen beter teken wensen?

Hij nam een besluit, veranderde van richting en liep langzaam naar de trollen toe, een kans ruikend dat hij iets op het spoor was gekomen.